

Aloite: Lapsivaikutusten arviointi talousarvioon

2015-003158

Yhdistyneiden Kansakuntien lapsen oikeuksien komitea on Suomen määräaikaisraportin johdosta antamissaan päätelmissä kehottanut Suomea varmistamaan, että se toteuttaa toimet, joilla luodaan tehokas järjestelmä lapsen oikeuksia koskevien toimintapolitiikkojen koordinoimiseksi kaikkien asianomaisten toimijoiden ja laitosten välillä kaikilla tasoilla. Tässä tarkoituksessa sopimusvaltioiden olisi kehitettävä kattava toimintapolitiikka ja toimintasuunnitelma yleissopimuksen täysimittaiseksi täytäntöön panemiseksi. Toimintasuunnitelmaan olisi sisällytettävä erityisiä määräaikaisia ja mitattavia päämääriä ja tavoitteita, joiden avulla pystytään tehokkaasti varmistamaan, että kaikki lapset voivat nauttia lapsen oikeuksien sopimuksen taakamista oikeuksista ja että kyetään seuraamaan tavoitteiden toteutumista. Toimintasuunnitelma olisi sidottava alakohtaisiin, kansallisiin ja kunnallisiin strategioihin ja talousarvioiden, jotta voidaan varmistaa tarvittavat henkilöstö- ja taloudelliset sekä tekniset voimavarat.

Lapsen oikeuksien komitea suosittelee, että sopimusvaltio tarjoaa kunnille riittävät voimavarat erityisesti lapsen oikeuksien toteutumisen varmistamiseksi. Kussakin kunnassa erikseen tulee järjestää lasten tarpeisiin osoitettavien määrärahojen tehokas seuranta ja varmistaa määrärahojen asianmukainen taso. Edelleen tulisi ottaa käyttöön lapsibudjetointi, jossa seurataan talousarviota lapsen oikeuksien näkökulmasta. Tämän tarkoituksena on seurata määrärahojen myöntämistä sekä ottaa huomioon komitean suositukset.

Edellä sanottuun viitaten on tarpeellista ja tarkoituksenmukaista koota Helsingin kaupungin talousarvion lapsiin kohdistuvat voimavarat erilliseen tarkasteluun. Tämä voidaan tehdä soveltuvalla tavalla, esimerkiksi liitetiedostona, rikkomatta varsinaisesti budjetin rakennetta. Tällöin seurantaan tulisivat suoraan lapsiin kohdistuvat talousarvion osat, kuten päivähoito ja varhaiskasvatus, opetustoimi lasten ja nuorten osalta, nuorisotoimi ja vastaavat ensisijaisesti tai yksinomaan alle 18-vuotiaisiin kohdistuvat toimenpiteet. Tämän lisäksi olisi muista määrärahoista eriteltävä alle 18-vuotiaisiin kohdistuvat määrärahat ja perusteltava erikseen niiden riittävyys ja kohdentamisperusteet. Esimerkiksi terveydenhuollossa olisi eriteltävä synnytyksiin, lasten ja nuorten terveydenhuoltoon mukaan lukien mielenterveyden huolto, koulu- ja opiskeluterveydenhuoltoon sekä sosiaalitoimen puolella ainakin lastensuojeluun ja esimerkiksi toimeentulotuen lapsiin kohdistuvat osat. Myös olisi eriteltävä aikuisiin kohdistuvan sosiaali- ja terveydenhuollon seurauksena lapsiperheiden lapsiin kohdistuvat menot. Vaikkapa aikuisten mielenterveyshuolto vaatii erikseen sosiaalitoimessa lapsiin kohdistuvia toimenpiteitä.

Vastaavasti tilinpäätöksessä ja talousarvion seurannassa olisi lapsiin kohdistuvat toimenpiteet ja vaikutukset erikseen eriteltävä.

Edellä esitetyn perusteella Helsingin sosialidemokraattinen valtuustoryhmä esittää, että Helsingin talousarvion valmistelussa vuoden 2016 talousarvion valmistelusta alkaen tarkoitukseen soveltuvalla tavalla eritellään talousarvion lapsivaikutukset ja että mainitun vuoden tilinpäätöksessä eritellään lapsiin kohdistuneet voimavarat ja arvioidaan niiden riittävyttä ja vaikuttavuutta.

1+14

Helsingissä 11 päivänä maaliskuuta 2015